

שבת הראי"ה

ליקוטים מתורתו של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל
רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

אורות הפרשה

ועשית מנורת זהב טהור (כה, לא)

"[...] מתוך חיבה פנימית הנני בזה להעיר את תשומת ליבו העדין בדבר המנורה אשר שמעתי שהיא מוכנה מטעם כבודו להינתן בראש האולם ל"עונג שבת" מיסודו ("אהל שם"), שתהיה המנורה הזאת עשויה לא של שבעה קנים כתבנית מנורת הקודש של בית המקדש, אלא של שמונה קנים כמנורת חנוכה. כבודו היודע את ערכה של ההלכה וחוסן החיים שבה, לא פחות מידיעתו את ערכה של האגדה ותועפותיה, ודאי יקיים את ההלכה הפסוקה באין חולק "לא יעשה אדם מנורה כנגד מנורה, אבל עושה של חמשה קנים ושל ששה ושל שמונה. ושל שבעה לא יעשה אפילו של שאר מיני מתכות" (ר"ה כד, א). ואחד מהטעמים שתקנו של בית חשמנאי שמונה נרות בחנוכה ולא שבעה, היה כדי לעצור מלעשות תבנית מנורת הקודש מחוץ למקדש, אפילו רק בדוגמת מספר נרותיה. זאת היא הערצת הקודש

והמקדש הנותנת עוז לישראל לנצח" [מגן הראי"ה, 'אוצרות הראי"ה' ח"א עמ' 492].

ועשית שנים פרוכים זהב (כה, יח)

"בתור תולדה לע"ז הוזהרנו מעשיית פסל דאדם ביחוד, להגביל היופי. אמנם להורות שבמקום הצדק האמיתי אין שום כיעור בעולם נמצא, כי אמיתת המציאות היא הוד והדר, ע"כ ביהמ"ק הוא נוי של עולם נובחים נה, ובו הותרו כרובים, ועוד "כמעט איש ולויות" [מל"א ז, לז] בדרך היותר קיצוני של הצטיירות המציאות, מאין [בל"ג] יחש למפורסמות [ע"פ מו"נ ח"א פ"ב] כי אם להאמת בעצמה, מפני גבהות השכל והבהקת הצדק שבביהמ"ק, עד שהיו הוגים את השם באותיותיו [סוטה לז, ב] להורות על אמיתת ההשגה, ע"כ שמה ימצא היופי בכל הרחבתו" [מגן הראי"ה, 'אוצרות הראי"ה' ח"א עמ' 509].

אורות הראי"ה

מגן הראי"ה קוק

והגאון ר' מנחם נתן אויערבך זצ"ל (פרק ז')

פרק ז': הנסיעה לאמריקה

בשנת תרפ"ד נסע מגן הראי"ה למסע גיוס כספים באמריקה, עבור מוסדות התורה בארץ ישראל. יחד עמו נסעו גם הגאון ר' משה מרדכי עפשטיין זצ"ל והגאון ר' אברהם דב שפירא זצ"ל מקובנא.

רבות נכתב על מסע מיוחד זה ועל השפעותיו [ראה באריכות בספר 'אוהב ישראל בקדושה' ח"א עמ' 323 ואילך], אולם אנו נתמקד בתיאור הטקסים המפוארים שנערכו בארץ, לקראת המסע ולאחריו, שבהם נאם הגאון ר' מנחם נתן אויערבך זצ"ל, ראש 'אגודת הרבנים מורי הצדק', שהיה ידידו ואוהבו של מגן הראי"ה.

טקס הפרידה

העיתונים היהודיים, בארץ ובחו"ל, עסקו באותם ימים בתיאור המסע ובעדכונים אודותיו. הדברים שלהלן מובאים מתוך העתון החרדי 'קול יעקב':

"היהדות החרדית כולה על רבניה, ומלמדיה ולומדיה, עסקניה וראשי ישיבותיה, היתה עסוקה בנסיעתו של ראש הרבנים לארץ ישראל, הגאון רבנו אברהם יצחק הכהן קוק, לאמריקה, לשם החזקת הישוב הקדוש בארץ ישראל ומוסדותיה הדתיים. כולם התחרו להנעים לרבנו הגדול את פרידתו מארצנו הקדושה חביבת-נפשו ודאגו להכשיר לו את הנסיעה בכל האפשר.

ביום השבת התפלל ראש הרבנים בחורבת ר' יהודה החסיד ושם נפרד מאת הקהל בדרשה חמה ובעיניים זולגות דמעות. ומשם הלך להתפלל תפילת המוסף לפני הכותל המערבי.

ביום ד' הסתובבו דלתי בית הרב על צירם במשך היום כולו מרוב המבקרים מכל החוגים שבאו לקבל ממנו את ברכת הפרידה.

בשעה שנים אחרי הצהרים נערכה לו אספת פרידה בבית מדרשו, בנוכחות כמה מאות איש מרבני ועסקני ונכבדי העיר, בנשיאות הרב הראשי (הספרדי) לא"י הרב הגאון כמוהר"י מאיר והרבנים הראב"ד הגרצ"פ פראנק והגר"ז עפשטיין.

נאמו הרב הראשי הגר"י מאיר והרבנים הגאונים: הרב ר' זרח עפשטיין בתור פותח ובשם (ישיבת) 'תורת חיים', כמוה"ר מנחם נתן אויערבך בשם אגודת הרבנים, כמוה"ר אברהם פילוסוף בשם הרבנים הספרדים, כמוה"ר יחיאל מיכל טוקצינסקי בשם 'עץ חיים', כמוה"ר יוסף גרשון הורביץ בשם ישיבת מאה שערים, כמוה"ר אלימלך רובינשטיין בשם 'חיי עולם', כמוה"ר חיים ליב אויערבך בשם 'שער השמים' [...] הרה"ג חיים מאן בשם איחוד המלמדים, הר"ר יוסף זיו בשם ועד הכללי 'כנסת ישראל', הר"ר אברהם חיים צובנר, בשם 'ועד העיר האשכנזי' [...] הרב ר' יצחק אריאלי בשם 'מרכז הרב'.

אחרי הקראת מכתבי ברכה ותלגרמות ממוסדות שונים שבארץ עלה ראש הרבנים לא"י ודרש על דבר תכנית נסיעתו כשהוא מזועזע כולו מרגשי הפרידה מארץ ישראל, שאויר ארצה היא ממש חיי נשמתו.

באותו היום נתפרסמו כעשר מיני מודעות גדולות מצד הרבנות הראשית לא"י, אגודת 'מורי ההוראה', ועד הכללי 'כנסת ישראל' 'מרכז הרב', ועד אחוד המלמדים 'בתי הישיבות' וכו' וכו' בהודעה להקהל לתת כבוד לתורה ולבוא ביום ה' בבוקר אל הרכבת להיפרד מאת ראש הרבנים לארץ ישראל.

וביום ה' בבוקר, למרות השעה המוקדמת מאוד, נהרו המונים המונים ובאו אל תחנת הרכבת כאלפיים איש אנשים ונשים וטף לקבל את ברכת הפרידה מאת רבנו החביב.

כשזזה הרכבת ממקומה רעשה הארץ לקול קריאת "יחי רבינו" שפרצה מאת אלפי המלווים ומפי התשב"ד של בתי הת"ת. רבנים וראשי הישיבות ומנהלי המוסדות ואנשים למאות נסעו אל תחנת לוד.

מאוחרת כלילה התפור הקהל. בחצות לילה הספיק הרב לבוא למוצא, ובבוקר הכריזו שוב שעל הקהל ללכת ולקבל את פניו ב'מושב זקנים'. בתשע בבוקר בא הרב קוק בלויית משפחתו ל'מושב זקנים', ושם חיכה כבר עליו קהל גדול מגוון: אשכנזים, ספרדים, תימנים ועוד. נאמו הרבנים [...] ור' מנחם נתן אויערבך".

ברוך הבא בשם ה'

בברכה אנו מקדמים את פני כבוד נשיאנו הגאון הגדול המפורסם בכל קצו ארץ, החסיד שבכהונה מרן אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א ראש הרבנים לארץ ישראל. מלאי הכרת תודה אנחנו בעד פעולתו הק' והכבירה בארצות הגולה למען טובת ישוב ארה"ק ובעד החזקת מוסדות התורה והדת בארה"ק, ואנו מאחלים לו רוב הצלחה כי יזכה לראות פרי עמלו מעבודתו הק' לטובת כל עם ה' היושב בציון ולהצלחת עם ישראל כולו. ויה"ר שיזכה לישוב בשלוה על כסא משרתו הק' ובימיו יתרומם קרן התורה והדת וישוב ארה"ק עד ביאת ינון בב"א.

אגודת הרבנים מורי הצדק בארץ ישראל ת"ו

פרסום ראשון:

פורים בבית מרן הראי"ה

סיפר לנו ר' שלמה בר חיים הי"ו, בשם אביו ר' אברהם חיים הקלמן זצ"ל, שהיה ממקורבי מרן הראי"ה קוק: השעשוע של ליל פורים בבית הרב היה כך: אחרי קריאת המגילה, התיישבו הרב קוק והרבנים המקורבים אליו מסביב לשולחן. בין המסובים היו ר' דוד הכהן 'הנזיר', הרב יצחק אריאלי, הרב יעקב משה חרל"פ, ואבי זצ"ל. במרכז השולחן הייתה צלחת קטנה עם יין, ונתנו לכל ת"ח כפית קטנה, שבעזרתה הוא לגם מהיין מדי פעם. הרב קוק ישב בראש השולחן, ואמר לתלמידי חכמים שישבו עמו: תאמרו לי איזה פסוק שתמצו, מכל מקום בתנ"ך, ואני אביא לכם ממנו ראייה הלכתית שחייבים לאהוב כל יהודי (אפילו הוא רשע גמור)!

כמובן, זה לא היה קל להוכיח זאת מכל פסוק... בכל אופן, הת"ח שהסבו עם הרב, ניסו גם הם לדרוש כמוהו, ואף להתווכח עם דרשותיו, אך עם כל גאונותם הוא תמיד גבר עליהם, ובסוף נותרה המסקנה הברורה שחייבים לאהוב כל יהודי... הלימוד הזה במצוות אהבת ישראל נמשך כל הלילה, עד שעלה עמוד השחר והגיע הזמן לתפילת ותיקין.

סיפורים חדשים נוספים על פורים אצל מרן הראי"ה, פורסמו בירחון 'אור חדש' (אדר תש"ע), בהוצאת ארגון 'אור האורות' (הירחון מופיע גם באתר: www.yeshiva.org.il)

העלון בחסות

ישיבת "אורות אביב" בדרום תל אביב

- ✓ תוכנית לימוד מתוכננת ומוגדרת, עם יעדים לימודיים לכל תלמיד ע"פ יכולתו.
- ✓ לימוד מעמיק ומקוץ עם מעגלי חזרות.
- ✓ אווירה משפחתית חמה ואוהדת.

לפרטים: הרב אמינגר: 050-8822088 הרב יובל: 052-8119291

העלון יוצא לאור בסיוע 'דפרי שיר' - הדוכן שלך לספרי קודש ומוסיקה יהודית. להזמנות: 077-3220338

סניפים:
תחנה מרכזית י-ם.
אצ"ל 60 ר"ג.
איכילוב 8 פ"ת.

העלון יוצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' להפצת תורת הגה"צ הראי"ה קוק זיע"א

שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' הרב צבי יהודה 6 דירה 3 בת-ים, או בדוא"ל: reiyaa@gmail.com או להתקשר למספר: 0546-573-528

ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il ניתן לקבל את העלון במייל מדי שבוע

אור האורות

שם, בא קהל גדול מיפו ומחיפה וממושבות יהודה, שעמד צפוף ורחוק לקבל את ברכת הפרידה מראש רבני ארץ ישראל. דברו: הרבנים הראשיים ליפו ותל אביב [...] והרבנים הג': ר' זרח עפשטיין ור' מנחם נתן אויערבך ור' יחיאל מיכל טוקצ'ינסקי, ר' יצחק לוי ור' אברהם חיים צוובנר.

ראש הרבנים לא"י הגאון רא"י קוק ענה על הנאומים בנאום מצוין ונלבב שעשה רושם כביר על כל הקהל.

בקריאת "צאתך לשלום ושובך לשלום" נפרד רבנו מכל מלווי, והקהל הגדול אמר בהתרגשות "יהי רצון לקיים בנו חכמי ישראל" וכו' וישיר בקול: "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון".

צאתך לשלום, ובואך לשלום

אגודתנו מעתירה ומברכת את כבוד הוד נשיאה, נשיא ישראל, הודו והדרו, הכהן הגדול החסיד שבכהונה מרן רבינו אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א ראש רבני ארה"ק, לעת צאתו לשלום לאמריקא לטובת וחזק מוסדות התורה והיראה, לחזק ידי הרבנים והת"ח בני הישיבות והת"ת והמלמדים, ויה"ר שחפץ ד' בידו יצליח, וישוב לשלום לפעה"ק לשמחת לב כל ישראל ובתוכם:

אגודת הרבנים מורי הצדק באה"ק ת"ו

גיוס הכספים

בהיותו באמריקה, פעל הראי"ה בין היתר לגיוס כספים עבור אגודת הרבנים מורי הצדק, שעמדה בראשותו של הרמ"ג. הנה קטע ממכתבו של הראי"ה לבנו הרצי"ה, מתאריך י"ג אב תרפ"ד:

"תמסור דר"ש להרבנים מורי הצדק שליט"א, ותאמר להם שכמה שאפשר לי אני עושה לטובתם, ואם אין הענין מתמלא לגמרי ידעו שישנם הרבה מעצורים בענייני המצב הכספי פה" [אגרות הראי"ה ח"ד, אגרת א'רמ"ג].

כ"ט אלול תרפ"ד

ברכת שנה טובה

אגודת הרבנים מוה"צ בארה"ק ת"ו מביעה את תודתה העמוקה, בעד עבודתו הק', וברכתה לשנה החדשה אל כבוד הגאון האדיר שר התורה, פאר הדור והדרו, והחסיד שבכהונה, מרן אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א נשיא הרבנים בארץ ישראל ואת כל משפחתו הנשאה שיחי' יתברכו ממעין הברכות, בברכת כתיבה וחתומה טובה. ונזכה כולנו לראות בשו"ב לארה"ק בהצלחה במהרה אמן.

ומביעים אנו גם את רגשי הוקרתנו, וברכתו להרבנים הגאונים וכו' הרב מקאוונע, והר"מ מסלאבודקע שליט"א, וכל אחינו בית ישראל, וחברי ועד העזרה המרכזית העובדים למטרת הרמת קרן התורה והדת בארץ ובגולה, יתברכו בכוח"ט ושנה טובה ומבורכת, ויזכו לראות בהרמן קרן הדת ובבנין ציון וירושלים אמן.

אגודת הרבנים מורי הצדק בארץ ישראל ת"ו

מכתב 'אגודת הרבנים' בעת ששהה מרן הראי"ה באמריקה

טקס קבלת הפנים

בשובו של הראי"ה ממסעו באמריקה (בשנת תרפ"ה), נערך טקס מרשים ובו נאמו גדולי רבני ירושלים, ובתוכם הרמ"ג אויערבך. וכך תוארו הדברים בעתון 'הארץ':

"ביום החמישי באו שני שליחים והודיעו כי הרב קוק יבוא בערב ירושלימה, והפגישה הוכנה במושבה מוצא. שני מכריזים הכריזו שהקהל יצא לקבל את פני הרב. כמעט כל רבני העיר, חברי משרד הרבנות ועסקני צבור ובאי-כח הסתדרויות ואגודות שונות באו למוצא ואחריהם נהר המון עם רב. גם מלמדי עץ חיים באו עם התלמידים, אבל הרב לא בא. הוא התאחר בדרך, ובשעה